

Temagrupper

Inspirationskatalog til de lokale friluftsråd

Friluft
Rådet

Eksempel 1: Adgangssag

Kort beskrivelse af sagen

Medlemmer af det lokale friluftsråd bliver opmærksom på, at en lodsejer har opsat skræmmeskilte og afspærring med kæde på tværs af en adgangsvej på sin ejendom, som umuliggør brugen af vejen. Adgangsvejen fører til et fredet klit- og skovområde med offentlig adgang, og ifølge Naturbeskyttelsesloven har offentligheden ret til at benytte denne adgangsvej til fods og på cykel. Den eneste anden vej til klit- og skovområdet er via en trafikeret landevej uden fortov eller cykelsti, hvorfra der løber en trampesti hen til området. Klit- og skovområdet er et ofte benyttet rekreativt område for lokale borgere og foreninger, herunder den lokale orienteringsklub, spejdergrupper og områdets dagplejemødre, og deres mulighed for adgang til det ellers offentligt tilgængelige naturområde er nu indskrænket.

Relevans i forhold til centrale værdier og kernebudskaber i Friluftsrådet

Den pågældende sag har relevans i forhold til Friluftsrådets kernebudskab om, at 'alle skal have fri og lige adgang til naturen'. Adgang til naturen er en forudsætning for friluftsliv.

Muligheder i forhold til mobilisering

Adgangssager som denne giver anledning til dialog og samarbejde med en lang række lokale borgere og foreninger, herunder flere af Friluftsrådets medlemsorganisationers lokalforeninger. Den hindrede adgang er noget, der påvirker en række lokale foreninger og borgere, som kan ønske at engagere sig i at få sagen løst. Adgang til naturen er et centralt kerneområde for Friluftsrådet, og derfor er det naturligt, at det lokale friluftsråd sætter sig i spidsen for at samle de kræfter, der har interesse i sagen.

Herigennem er der mulighed for at samle de lokale kræfter med interesse i at kunne benytte det specifikke område, som adgangssagen påvirker, og på den baggrund skabe et fællesskab omkring sagen.

Ved at gå ind i en adgangssag som denne og skabe lokal synlighed om, hvilke problemer afspærring og hindring af offentlighedens adgang medfører, kan vi vise, hvordan det lokale friluftsråd kan fungere som samlende og koordinerende platform lokalt og gøre en positiv forskel for vores muligheder for at bruge naturen. Det kan skabe en øget interesse for og lyst til at deltage i det lokale friluftsråds arbejde, da det bliver tydeligt, hvad Friluftsrådet arbejder for og at det nytter at kæmpe for sager som denne.

Muligheder i forhold til at styrke lokalpolitisk indflydelse

At sikre offentlighedens adgang til naturen er Friluftsrådets kerneopgave, og det er et emne, vi ønsker at skabe endnu mere fokus på og debat omkring lokalt.

Med afsæt i en konkret adgangssag, kan det lokale friluftsråd sætte sig i spidsen for at tale på vegne en lang række lokale aktører over for kommunen og bidrage til at få sagen løst. En sådan sag kan således styrke det lokale friluftsråds position som en vigtig lokal aktør, der lyttes til fra kommunens side. Når det lokale friluftsråd, udover at have et stærkt netværk lokalt, af kommune og lokalpolitikere endvidere opleves som proaktivt og fagligt kompetent inden for natur- og friluftsemner, bidrager det yderligere til billedet af det lokale friluftsråd som værende en ak-tør, det giver mening at lytte til og samarbejde med.

Med afsæt i en adgangssag som denne har Friluftsrådet en anledning til at sætte offentlighedens adgang til naturen på dagsorden over for kommunen. På baggrund af den konkrete sag kan man skabe debat om, hvilke muligheder for at komme ud i naturen, kommunen skal være med til at skabe for borgerne og hvilket ansvar, kommune har for at sikre de muligheder, vi har for adgang. Konkrete adgangssager kan således give anledning til en bredere debat omkring dette centrale emne.

Fremgangsmåde

Håndteringen af en adgangssag kan forløbe på flere niveauer, alt efter sagen og den debat, man ønsker at skabe omkring sagen. Sagen kan køres helt formelt over for kommunen, men kan også bruges som anledning til at skabe en bredere debat om adgang lokalt.

Temagruppe

Til at koordinere indsatsen og drive processen kan der nedsættes en temagruppe. Temagruppen kan eventuelt inkludere den kommuneansvarlige for den pågældende kommune og derudover alle dem, der kunne være interesseret i at bidrage til processen. Temagruppen kan starte op med ganske få medlem-mer og langsomt stige i størrelse i takt med at flere involveres i sagen og engageres, alt efter hvad der giver mening for arbejdet.

Kontakt til de berørte interessenter

Temagruppen kontakter de parter, som allerede er kendte brugere af det pågældende naturområde med særligt fokus på de lokalforeninger, der hører under Friluftsrådets medlemsorganisationer.

Temagruppen inviterer alle de parter, der benytter området, og som har interesse i fortsat at have adgang, til et møde. Her fortæller det lokale friluftsråd om adgang som politisk fokusområde, og hvorfor det er vigtigt at arbejde for, hvorefter den pågældende sag drøftes, herunder hvilke oplagte indsatser, der kan planlægges.

Besigtigelse og indberetning til kommunen

Et vigtigt element i håndtering af sagen er at besigtige området for at få et indtryk af sagens tilstand og de hindringer, der er opstillet. Der tages billeder af de opsatte hindringer til brug i det videre forløb.

Dernæst indbringes sagen for kommunen, som skal behandle sagen og vurdere, hvorvidt hindringen er lovlig og hvis ikke, hvordan sagen skal bringes

i orden. Det lokale friluftsråd følger kommunens behandling af sagen og udfaldet af afgørelsen.

Hvis ikke den kommuneansvarlige i det lokale Friluftsråd er direkte involveret i sagen, holdes denne orienteret om sagens udvikling og involveres i dialogen med kommunen.

Debat om adgangsforhold

Den konkrete sag er anledning til at skabe debat lokalt. Både omkring den konkrete sag og om adgang til naturen i bredere forstand. Debatten kan skabes gennem indlæg og læserbreve i lokale medier, hvor problemet i den konkrete sag beskrives, og hvor der sættes fokus på, hvad sådanne sager har af konsekvenser for en begrænset adgang til de naturområder, vi har lov at benytte.

Sagen kan også bringes op i kommunens grønne råd eller andre relevante fora, hvor sagen og løsningsmulighederne kan drøftes.

Endelig kan det lokale friluftsråd som uvildig aktør tage initiativ til et dialogmøde mellem parterne i sagen (lodsejer, lokale interessenter og kommunen), hvis det vurderes, at det kunne hjælpe til at finde en løsning.

Eksempel 2: Udvikling af et kommunalt friluftsoplæg

Introduktion

En god mulighed for at styrke den lokalpolitiske indflydelse i en kommune og skabe kontakt til lokal-foreninger er at udarbejde et friluftsoplæg for den pågældende kommune. Et sådan oplæg peger på konkrete og sammenhængende indsatser og udviklingspotentiale inden for friluftsliv og natur i den udvalgte kommune.

Tanken med friluftsoplægget er, at udvikle et samlet idé- og udviklingskatalog, som kan bruges i dialogen med den pågældende kommune om deres planlægning og udvikling på området.

Friluftsoplægget kan være relevant og interessant for flere forskellige forvaltningsområder og politiske partier, og i udviklingen skal der derfor være fokus på, hvordan der kan tales ind i aktuelle kommunal-politiske dagsordener.

Det skal være et friluftsoplæg, som er udviklet af så mange lokale friluftskraftører, som muligt og som har bred opbakning fra en lang række lokale natur- og friluftssinteressenter for på den måde at sikre gennemslagskraft og synlighed.

Relevans i forhold til centrale værdier og kernebudskaber i Friluftsrådet

Med udviklingen af et kommunalt friluftsoplæg er der mulighed for at komme omkring alle Friluftsrådets kernebudskaber:

1. Alle skal have fri og lige adgang til naturen.
2. Friluftsliv har værdi for samfundet og den enkelte.
3. Danmarks natur skal være værd at opleve – også i fremtiden.
4. Friluftsliv gør børn og unge gladere, klogere og sundere.
5. Der er plads til alle i naturen, hvis vi viser hensyn.

Muligheder i forhold til mobilisering

Processen omkring udviklingen af et opdateret friluftsoplæg for en udvalgt kommune kan på mange måder give anledning til dialog, samspil og samarbejde med en række af de medlemsorganisationer og deres lokalforeninger i den pågældende kommune.

Arbejdet indebærer overvejelser om potentialer, udviklingsmuligheder og ideer for udviklingen af friluftslivet og naturen i den pågældende kommune, som lokalforeningers medlemmer kan inviteres med i, når der er fælles interesser på spil.

I arbejdet med oplægget, skal der udvælges, hvilke af kommunens fysiske områder, der fremføres ønsker til, hvilke af kommunens planlagte indsatser, man kan tage fat på, og hvilke overordnede ideer og visioner, vi har til kommunens udvikling på friluftsliv- og naturområdet.

Til det kan relevante lokalforeninger inviteres med i arbejdet for at bidrage med deres perspektiver, viden og ideer. Skal der eksempelvis udvikles et havneområde, kan lystfiskere, roere, sejlkubber etc. involveres i udformningen af friluftsoplæggets bud på udviklingen af det pågældende område.

Hvis det omvendt er udvikling af kommunens stisystem, man tager fat i, kan eksempelvis vandre- re, cyklende, ridende og andre inviteres med til at forme den del af oplægget.

Foruden involvering i processen med at udvikle et kommunalt friluftsoplæg kan man også bruge et færdigt oplæg til dialog med lokalforeninger. Det kan man bruge til at præsentere lokalforeninger for, hvilke tanker om udviklingen af friluftslivet i en kommune, Friluftsrådet gør sig, og hvilke konkrete indsatser, vi ønsker at kæmpe for. På den baggrund kan man tale om, hvilke indsatser, man kan finde sammen om.

Muligheder i forhold til at styrke lokalpolitisk indflydelse

Et opdateret kommunalt friluftsoplæg er et stærkt redskab at have i arbejdet med at få kommunen til at planlægge helhedsorienteret for friluftslivet, tænke indsatser sammen og i det hele taget prioritere området. I et oplæg kan vi præsentere konkrete ideer og pege på specifikke indspil til kommunens prioritering på området, som gør det nemt for kommunens embedsmænd og politikere at se, hvad fordelene ved de foreslåede ideer og indsatser kan være for kommunen.

Arbejdet med at udvikle et kommunalt friluftsoplæg kan medføre, at vi får identificeret, hvilke fysiske områder i kommunen, der er et potentiale i at udvikle og investere i, hvilke indsatser, vi ønsker at sætte fokus på og således bliver skarpere på, hvilke sager vi kæmper for. Det kan hjælpe os til at være på forkant med kommunens udvikling og spille kvalificeret og konkret ind til de relevante processer i kommunen.

De tanker og ideer, der præsenteres i et friluftsoplæg, kan desuden blive relevante i en lang række andre sammenhænge, som fx, når der skal leveres indspil til kommuneplanen, lokalplansudvikling, udvikling af frivilligstrategier/-politikker, og endda udvikling på andre områder, som fx sundhedsområdet, børn og unge eller fritidsområdet, ældreområdet etc.

Hvis et kommunalt friluftsoplæg udvikles sammen med flere af Friluftsrådets medlemsorganisationer i den pågældende kommune vil det stå stærkt over for politikere og embedsmænd. Med flere afsendere bliver det udtryk for mange borgeres og foreningers ønsker.

Involveringen af flere interessenter i udviklingen af oplægget kan også være med til at sikre, at de ønsker og ideer, der peges på er tænkt sammen i en helhed. Således kan der foreslås løsninger, som tilgodeser mange interesser og ikke bare en snæver målgruppe. Det vil igen være et stærkt politisk argument, fordi kommuner er optagede af at tilgodese så mange som muligt, når de investerer i udviklingen af et område.

Fremgangsmåde

Arbejdet med at udvikle et kommunalt friluftsoplæg kan gøres på flere måder. Man kan planlægge en grundig og relativt omfattende proces, som kommer hele vejen rundt om mulighederne i kommunen og inddrager en bred gruppe interessenter. Man kan også gå mere fokuseret til værks og lave et oplæg på et enkelt område eller emne, hvor kun de relevante aktører på det givne område involveres. Det afhænger af, hvad der er relevant i kommunen, og hvad der er ressourcer til.

Uanset omfanget af det oplæg, man ønsker at lave, kræver processen, at man starter med en undersøgelse af, hvilke fokusområder, der skal være i oplægget. Det kan sikre et overblik over, hvilke kommende kommunale indsatser, der er planlagt, hvilke dagsordener/målsætninger kommunen er optaget af, hvil-

ke udviklingsplaner der er for kommunens grønne områder og natur etc.

Temagruppe

Til at koordinere indsatsen og drive processen kan der nedsættes en temagruppe. Temagruppen kan inkludere den kommuneansvarlige for den pågældende kommune og derudover alle dem, der kunne være interesseret i at bidrage til processen.

Medlemmer fra lokalforeninger kan blive en del af temagruppen i kortere og længere perioder, alt efter hvad der giver mening for arbejdet. De kan også blot involveres til de møder, hvor der skal drøftes de emner, der er relevante for den enkelte.

Har kommunen en friluftsstrategi?

I denne fase er det vigtigt at afklare, hvorvidt kommunen har en friluftsstrategi, som oplægget skal spille sammen med. I så fald kan man med et oplæg pege på, hvordan visionerne og planerne i den vedtagne strategi bliver realiseret ved konkrete indsatser. Har kommunen omvendt ikke en friluftsstrategi, kan oplægget fungere som et forslag til en sådan.

Samspil med lokalforeninger og andre aktører

Dernæst skal man identificere, hvilke lokalforeninger der er relevante at tage kontakt til og invitere ind i processen. Lokalforeningerne kan bidrage på flere forskellige måder og kan inviteres ind til udviklingen af hele oplægget eller bare specifikke dele, alt efter hvad deres interesser er.

Det grønne råd i kommunen kan også være en indgang til at diskutere udviklingen af et oplæg i en bredere kreds. Det kan både være for at diskutere afgrænsninger af et oplæg – altså hvilke områder eller emner, der kunne være relevante, eller konkrete ønsker til et specifikt område eller emne.

Tidligere kommunale friluftsoplæg

Mange kredse har tidligere udviklet kommunale friluftsoplæg for en lang række kommuner. Disse kan bruges som inspiration i en udvikling af et nyt oplæg. Det kan give anledning til at vurdere, hvorvidt der er forslag eller fokusområder fra det oplæg, som stadig er relevante. Det kan også fungere som inspiration til opbygning af et nyt oplæg. Og så kan det bruges til at danne overblik over, hvilke af de dengang foreslåede indsatser eller fokusområder, som faktisk er realiseret i dag.

Et nyt friluftsoplæg behøver dog på ingen måde at være som det tidligere oplæg, men kan tage form alt efter, hvad der giver mening nu, hvilke temaer, der skal i fokus og hvordan I ønsker at bygge det op.

Kredsen kan også have udarbejdet andre skriftlige oplæg, der kan bruges i denne sammenhæng. Det kan eksempelvis være indspark til fx kommuneplan, udvikling af friluftstrategi eller indspil til kommunal-valg.

